

ÚSTR a Praha 12 společně připomněly konec války

6.5.2025 - Petra Jungwirthová | Ústav pro studium totalitních režimů ČR

Městská část Praha 12 si v pondělí 5. května 2025 důstojně připomněla 80. výročí ukončení druhé světové války v Evropě. Program, který spojoval pietu, vzdělávání i výstavy, vznikl ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů a Vojenským historickým ústavem (VHÚ). ÚSTR se na projektu podílel jak odborně, tak kurátorsky - zapůjčil výstavní panely a zprostředkoval přednášky historiků.

Tradiční pietní akt se odehrál dopoledne u pamětního místa nedaleko Základní školy T. G. Masaryka. Zúčastnili se ho představitelé Senátu a Parlamentu ČR, zástupci městské části, armády, policie, kulturních spolků i církví. Atmosféru umocnilo vystoupení Ústřední hudby Armády ČR. *„Osmdesát let je dlouhá doba, a protože přímých pamětníků ubývá, musíme o to víc připomínat ty, kteří bojovali a umírali za naši svobodu,”* uvedl starosta městské části Vojtěch Kos.

Po pietním aktu se účastníci přesunuli před budovu radnice, kde byla slavnostně zahájena výstava *Počátky teroru*, připravená **Ústavem pro studium totalitních režimů**. Tři panely připomněly dramatické události v pohraničí po Mnichovské dohodě v roce 1938. Výstavu uvedla **Blanka Zubáková**, historička **Ústavu pro studium totalitních režimů**: *„Výstava Počátky teroru přibližuje okamžik, kdy Československo přestávalo být bezpečným domovem a stávalo se cílem nacistické nadvlády a represí. Panely mapují události, které předcházely samotné okupaci v březnu 1939 - od okamžiku podepsání Mnichovské dohody přes vypjatou situaci v pohraničí až po první projevy brutality.”* Jak dodala, při obsazování Sudet a následně i zbytku Československa působil jak wehrmacht, tak jednotky SS nebo pořádkové a bezpečnostní policie (Gestapo), jež prováděly represe vůči „nepřátelům Říše“. Mnozí z těchto příslušníků získali první zahraniční zkušenosti právě v operacích proti Československu a následně se během války podíleli na nejbrutálnějších zločinech v Polsku, na Balkáně a na okupovaných územích tehdejšího Sovětského svazu. *„Věříme, že právě tyto souvislosti je důležité připomínat nejen v době významných výročí, ale i jako varování před tím, kam může vést politika ústupků a nerespektování demokratických hodnot,”* dodala **Blanka Zubáková**.

Ústav pro studium totalitních režimů od počátku letošního roku zajišťoval cyklus odborných přednášek, které přibližovaly klíčové okamžiky 2. světové války. Závěrečná přednáška **Stanislava Kokošky** se uskuteční 14. května a bude se věnovat tématu *Modřany v Pražském povstání*.

„Pro Ústav pro studium totalitních režimů je připomínání výročí konce nacistické okupace přirozenou součástí naší mise. Snažíme se nejen uchovávat paměť, ale také vést veřejnost - a především mladé lidi - k pochopení, že svoboda a demokracie nejsou samozřejmostí,” konstatoval **Ladislav Kudrna**, ředitel **Ústavu pro studium totalitních režimů**.

Ústav pro studium totalitních režimů chce i nadále prostřednictvím výstav, vzdělávacích programů a spolupráce s městy a obcemi otevírat veřejnou diskusi o totalitních obdobích 20. století. I v budoucnu plánuje rozvíjet projekty, které propojují historickou zkušenost s dnešní společností - zejména s důrazem na vzdělávání mladé generace a podporu kritického myšlení. Výročí konce druhé světové války není jen důvodem ke vzpomínce, ale i výzvou k tomu, abychom aktivně pečovali o hodnoty svobody, demokracie a lidské důstojnosti.

<https://www.ustrcr.cz/ustr-a-praha-12-spolecne-pripomnely-konec-valky>